

Departament de didàctica de l'Expressió, Corporal, Musical y Plàstica
Universitat Autònoma de Barcelona.
Curs 2000/1

DIDÀCTICA DE LES ARTS PLÀSTIQUES 1

OBJECTIUS

- .- Reflexionar entorn a les vessants cultural, crítica, procedural i didàctica que configura l' area del saber de les arts plàstiques, com a part integrant de la formació humana.
- .- Estudiar els continguts bàsics referits al llenguatge plàstic per al desenvolupament del disseny curricular a l'etapa.
- .- Conèixer els interessos i capacitats dels nens d'aquesta etapa així com les diferents evolucions que segueixen, social, efectivo-emotiva i cognitiva; relacions amb el llenguatge plàstic.
- .- Conèixer els valors del fet artístic i com ensenyar-lo. La apreciació i anàlisi de l' obra d' art.
- .- Aprendre a programar i a trobar estratègies apropiades per a l' etapa.

CONTIGUTS

Dimensió cultural

- .- El patrimoni artístic i l' entorn cultural.
- .- Fonaments i bases teòriques de l' educació artística. Percepció, creació, expressió i comunicació.
- .- Els elements del llenguatge visual. Estudi de tipologies, funcions, valors morfològics i expressius.

Dimensió crítica

- Apreciació de l' obra artística. Anàlisi de l' obra d' Art.
- El museu com a mediació cultural.

Dimensió productiva

- Procediments plàstics a l'etapa d'educació infantil o primària, la seva funció
- Tècniques bidimensionals.
- Tècniques tridimensionals
- Materials, eines i suports.

Dimensió didàctica. La intervenció educativa.

- Les capacitats e interessos del nen a l' etapa d' Educació Infantil o Primària. Anàlisi dels valors perceptius i aspectes expressius del nen, especialment en la configuració del espai i de la forma.
- Desenvolupament cognitiu i la seva relació amb la representació plàstica.
- La Reforma i la Educació artística.
- El currículum i la Reforma : fonaments psicopedagògics de l' Etapa d'educació Infantil o Primària; estructura i continguts. Nivells de concreció.
- Epistemologia; mètodes d'aprenentatge (models)
- La intervenció educativa: Objectius, continguts, disseny d'activitats d' ensenyament aprenentatge.
- L'valuació.
- Adaptació metodològica al fet multicultural i dels projectes didàctics a la diversitat de l' alumnat.

- El mestre. Recursos i estratègies.
- Organització del espai de treball. L' aula.

METODOLOGIA

- Classes teòriques amb suport audiovisual.
- Clases prácticas amb propuestas eurísticas para ejercitarse en los contenidos conceptuales, procedimentales y culturales artísticos.-
- Propuesta teórico/práctica de elaboración de unidades didácticas a partir del diseño curricular.
- Análisis de obras de arte y visitas a museos
- Lectura y análisis de textos relacionados con la didáctica de las Artes Plásticas.

AVALUACIÓ

CRITERIS D' AVALUACIÓ

- Assimilació i comprensió de la teoria.
- Claretat en expressar les idees. Utilització de la informació.
- Criteris culturals, qual-litatius, objectius i subjectius.
- Sentit progressiu en la consecució dels objectius plantejats.
- Criteris didàctics.

ACTIVITATS D' AVALUACIÓ

- Prova escrita sobre la teoria i/o la práctica impartida.
- Treballs escrits individuals o de grup sobre un tema proposat,
- Cadascun dels treballs pràctics realitzats.

L'estructura d'aquest programa és la mateixa per Educació Infantil que per Educació Primària.

La didàctica és la que variarà en funció de l'etapa. Per tant els alumnes d'educació Infantil han de matricular-se a E.I. i els d'Educació Primària a E.P.

BIBLIOGRAFIA PRIMER CURS

EDUCACIO INFANTIL

Professores Montserrat Oliver

ART

ARGAN, J.C; El arte moderno, Edt. F.Torres Valencia 1976.

ARNHEIM, Rudolf; Arte y percepción visual, Edit Alianza Forma. Madrid 1979.

ARNHEIM, Rudolf.(1986). El pensamiento visual, Barcelona (V.O. 1969)

BACHELAND, G. La poética del espacio, Ed. Fondo de cultura Económica México 1965.

BERTOLOMÉIS, F.. El color de los pensamientos, Col recursos. Edit. Octaedro.

BONO, E. El pensamiento lateral, Ed. Paidós, 3a edició 1993.

COLL.C. Marc Curricular per a l' ensenyament obligatori. Departament d' ensenyament. Generalitat de Catalunya

COR-BLOK; Historia del Arte abstracto, Cuadernos de Arte Catedra, Madrid 1982.

CHALUMEAU, J,L; Les Théories de l' art.Thémathèque Lettres.Vuivert .Paris 1994.

DONDIS, D.A. La sintaxis de la imagen, Edt. Gustavo Gili. Barcelona 1982.

BERGER,R. El conocimiento de la Pintura. Edt. Noguer. Barcelona 1976.

FERNANDEZ,A. BERNACHE, E.,HARO,J. Història de l'Art. Edt. V.Vives 1990

- GOMBRICH Ernst H. Historia del Arte. Edit. Alianza Forma.
Madrid 1980.
- GOMBRICH, E.H; Arte e ilusión. Edt. Gustavo Gili. Barcelona 1979
- HERNANDEZ, F.JODAR,A. Y MARIN,R. (coordinadores) & Qué es la educación artística? Madrid. Sendai Ediciones.1991.
- LOPEZ CHUHURRA Osvaldo; Estética de los elementos plásticos.
Edit. Labor. Barcelona 1975.
- MALINS, Frederik; Para entender la pintura. (los elementos de la composición). Herman Blume. Madrid 1983.
- MONNIER, Genevieve. Historia de la pintura. Edit. Daimon.
- WEDEWER R; El concepto de cuadro. Edit Labor. Barcelona.

DIDACTICA

- ACERETE, Dora M. Objetivos y didáctica de la educación plástica
Edt. Kapeluz. Buenos Aires.
- ARNHEIM, R. El pensamiento visual. Edit Paidos, Barcelona 1979
- ASSESSORATO ALLE SCUOLE E AI SERVIZI. L'occhio se salta il muro. Regione Emilia Romagna, 1984.
- BALADA, Marta; JUANOLA,Roser; L'educació visual a l'escola.
Barcelona. Edicions 62. Rosa Sensat, 1984.
- BERENGUER,L. DUFAYET, P. JENGER,Y. Piedre autrement pour des enfants créateurs. Fernand Nathan. Luçon.
- CABANELAS,I. Formación de la imagen plástica del niño.
Grafinasa Pamplona 1980.
- CALMY, Gisèle; La educación del gesto gráfico. Edit Fontanella.
Barcelona

CARIBE,I. MERIN,A. MERODIO,I Expresión plástica i visual.
Ministerio de Educación y Ciencia. Edit Narcea, S.A.
Madrid. Colecció de 6 carpetes)

CHERRY Clare; El arte en la edad de preescolar. Edit. C.E.A.C.
Barcelona

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT; Curriculum. Educació infantil.
Generalitat de Catalunya 1992

DIAZ, C. La creatividad en la expresión plástica. Narcea. Madrid
1986.

DIEZ LOPEZ, E i ROMAN PEREZ, M; Curriculum y aprendizaje. Un
modelo de diseño curricular de aula en el marco de la
reforma. Monográfico núm 1, Madrid. Itaca.

DUBORGEL,B. El dibujo del niño. Ed. Paidos. Barcelona 1981

D.J. HARGREAVES; Infancia y educación artística. Ministerio de
Educación y Ciencia. Ediciones Morata,S.A. Madrid 1991.

ESTRADA Diez,E. Genesis y evolución del lenguaje plástico de
los
niños. Mira Editores S.A. Zaragoza 1991.

EISNER, E.W; Procesos cognitivos y currículum. Edit. Martinez
Roca, Barcelona, 1987

EISNER, E.W; Educar la visión artística. Edit Paidós . Barcelona
1993

ESCORIZA,J; C. BOJ, BARBERAN; Expresión y representación de
la actividad gráfica infantil. P.P.U. Pedagogia y Psicología
Universitaria.

FREINET ,C. Los métodos naturales II. El aprendizaje del dibujo.
Edit.Fontanella.Barcelona

GARDNER.H. Arte mente y cerebro. Paidós estudio básica. Buenos
Aires.

GARDNER. H.(1994): Educacion artística y desarrollo humano
Barcelona. Paidós

GENERALITAT de Cat. Departament d' Ensenyament. Curriculum D' Educació Infantil

HAERGRAVES D.J. Infancia y educación artística. Edit. Morata,
Madrid 1991

HERNANDEZ,F. JODAR,A,y MARIN,R. Coord. ¿Qué es la educación
artística? Sendai ediciones, Madrid 1991.

KELLOGG, Rhoda; Análisis de la expresión plástica del preescolar.
Cincel. Madrid 1979.

LOWENFELD Viktor; Desarrollo de la capacidad creadora. Edit.
Kapelusz. Buenos Aires.

LUQUET, G.H; El dibujo del niño. A. Redondo. Barcelona, 1969.

LUÇAT, L. Pintar, dibujar, escribir, pensar. Edit. Cincel, Madrid
1980.

MERODIO, I; Otro Lenguaje: La enseñanza de la expresión. Edit.
Narcea, Madrid 1987

READ, HERBERT; Educación por el arte. Ed. Paidós, Buenos Aires
1978.

VIGOTSKY, L.S; La imaginación i el arte en la infancia. Ed. Akal,
Madrid 1982

WIDLOCHER, D. Los dibujos de los niños. Herder, Barcelona, 1978.

TECNICAS

ANTON. M, CASADEMONT.E, GIMENEZ.T; Música, plàstica i
Psicomotricitat. Cicle inicial. Edit Onda 1983.

DAUCHER, H; Modos de dibujar 1, 2, 3, 4, 5, 6. Edit Gustavo Gili,
S.A. Barcelona 1985.

- EDWARDS, Betty; Aprende a dibujar. Edit. Herman Blume, 1988.
- GOMEZ MOLINA,J.J (coordinador) Las lecciones del dibujo. Ediciones Cátedra. Madrid 1995.
- GORDON, Louise; Dibujo anatómico de la figura humana. Edit. Daumon, 1986
- LEOPOLD Marguerite; La educación manual de 2 a 8 años.
- MOHOLY- NAGY, L. La nueva visión y reseña de un artista .Ed. Infinito, Buenos Aires, 1972.
- MARTIN, J.J. Las claves de la escultura. Ed. Ariel Barcelona
- MORENO RIVERO,T. El color. Historia, teorías y aplicaciones. Barcelona: Ed. Ariel, Colección Ariel Historia del Arte. 1996.
- READ, H; La escultura moderna.
- WESCHER, H. La historia del collage. Col. Com. Visual.G.G. Barcelona, 1980
- WITGENSTEIN, L. Observaciones sobre los colores. Barcelona: Ed. Paidós, 1994.